

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย พุทธศักราช 2475 กระแสการเรียกร้องในเรื่องของความเป็นประชาธิปไตยได้เริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนได้รับการยอมรับและมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อ พ.ศ.2475 ได้ส่งผลต่อการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง จนกระทั่งนำไปสู่กระแสการปฏิรูปสังคมการเมืองในเวลาต่อมา ในประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมักจะทำให้ความสำคัญกับการปกครองตนเอง (Self Government) หรือการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นอย่างมาก เพราะยิ่งหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากเพียงใด ก็ยิ่งจะเป็นฐานสนับสนุนการปกครองในระดับชาติได้มากเท่านั้น

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หรือ รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ให้การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐต้องยอมรับการปกครองตนเองของประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งที่ว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือเป็นเจ้าของประเทศ” โดยจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้ มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง (สมเดช เอสันเทียะ, 2554) ซึ่งตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2550 ได้ให้สาระสำคัญในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวด 14 ในมาตรา 281-290 โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินนโยบาย การบริหาร การจัดการบริหารสาธารณะ การบริหารบุคคล การเงินและการคลังได้ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และสาธารณูปโภคตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมทั่วประเทศ โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลางให้เหลือแต่ภารกิจหลักเท่าที่จำเป็น และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ และเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเพิ่มบทบาทให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปสู่

ผลในทางปฏิบัติได้กลายเป็นรูปธรรม นั่นคือการตรากฎหมาย “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542”

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมี 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยบทบาทและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจะเน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด รวมถึงการบรรเทาความเดือดร้อนและอำนวยความสะดวกการให้บริการประชาชนในพื้นที่ ซึ่งบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักๆ ด้วยกัน 8 ประการ ได้แก่ การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมและสาธารณูปโภค การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมด้านสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม การบรรเทาสาธารณภัยและการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

องค์กรที่เป็นหนึ่งในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นก็คือ เทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรที่เก่าแก่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศตะวันตก ได้เริ่มนำเข้ามาใช้ในประเทศไทยในสมัยรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) แต่เดิมที่จะไม่ได้ใช้ในรูปแบบของเทศบาลทันที พระองค์ได้ทรงให้จัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นในประเทศไทยเป็นแห่งแรกในปี พ.ศ.2448 คือ สุขาภิบาลท่าฉลอม เมืองสมุทรสาคร โดยมีพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนชาวไทย มีสิทธิในการปกครองตนเองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และรูปแบบสุขาภิบาลดังกล่าวได้สิ้นสุดลงและได้กลายมาเป็นเทศบาลทั้งหมดในเวลาต่อมา เทศบาลเป็นหน่วยงานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำกับดูแล มีความใกล้ชิดกับประชาชนและเกี่ยวข้องเนื่องกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ภารกิจของเทศบาลมีขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน โดยหน้าที่หลักที่สำคัญประการหนึ่งของเทศบาลคือการบริการประชาชนซึ่งการให้บริการของเทศบาลนั้นจะต้องสามารถตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการของประชาชน ได้อย่างครอบคลุมและครบถ้วน การดำเนินงานของเทศบาลนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมาก ต่อการดูแลงานด้านท้องถิ่น โดยในปัจจุบันการดำเนินงานของเทศบาลจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2552

เทศบาลตำบล	ภารกิจหน้าที่
(กำหนดไว้ในมาตราที่ 50)	(1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
	(2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
(3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้ง	การกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล	
	(4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
	(5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

(กำหนดไว้ในมาตราที่ 51)

(9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (9) เทศพาณิชย์

นอกจากหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ด้วยเช่นกัน ในมาตรา 16 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดการบริการสาธารณะโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ถึง 31 ด้าน เพื่อบริการแก่ประชาชนอย่างเช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง, การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ, กู้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การส่งเสริมการท่องเที่ยว, การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย, การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การดูแลรักษาที่สาธารณะ เป็นต้น จะเห็นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาท และหน้าที่อย่างกว้างขวาง เช่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ขยะ การท่องเที่ยว รวมถึงสวัสดิการผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่กว้างขวางภายใต้ข้อจำกัดในด้านงบประมาณ และบุคลากร

อำเภอแม่ริม เป็นอำเภอหนึ่งในเขตปริมณฑลของนครเชียงใหม่ที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีความพร้อมทุกๆด้าน จนเป็นอำเภอขนาดใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอำเภอที่ตั้งของศูนย์ราชการที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอำเภอที่รองรับความเจริญของนครเชียงใหม่ และเป็นทางผ่านของการสัญจรจากจุดหนึ่งไปสู่อีกหลายๆ จุดที่สำคัญเพื่อขยายไปยังศูนย์กลางความเจริญทาง

ตอนเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้อำเภอแมริมมีสภาพเศรษฐกิจดี มีการคมนาคมขนส่งที่คับคั่ง รongจากอำเภอหางดงและเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ใกล้เมืองเชียงใหม่มากที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 แห่ง/ตำบล 91 หมู่บ้าน ได้แก่

1. เทศบาลตำบลแมริม, เทศบาลตำบลริมเหนือ, เทศบาลตำบลสันโป่ง, เทศบาลตำบลจี้เหล็ก, เทศบาลตำบลแม่แรม, เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว

2. องค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง, องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย, องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา, องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

สำหรับตำบลสันโป่งเป็นพื้นที่หนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอแมริม ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอแมริมประมาณ 4 กิโลเมตร ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา มีแม่น้ำปิงไหลผ่านทางทิศตะวันออก มีเส้นทางคมนาคมสายหลักผ่านกลางพื้นที่ของตำบล คือทางหลวงจังหวัดหมายเลข 107 (เชียงใหม่-ฝาง) มีเนื้อที่ประมาณ 21.60 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,497 ไร่ ประชากรในตำบลมีทั้งสิ้น 4,036ครัวเรือน ประชากร จำนวน 9,984 คน แยกเป็นเพศชาย 4,683 คน เพศหญิง 5,301 คน ซึ่งมีความหนาแน่นเฉลี่ย 463 คน/ตารางกิโลเมตร

เทศบาลตำบลสันโป่ง ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันโป่ง เป็นเทศบาลตำบลสันโป่ง เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมา ซึ่งมีจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่หมู่ที่ 1 บ้านหนองอาบช้าง, หมู่ที่ 2 บ้านป่าดิว, หมู่ที่ 3 บ้านสันโป่ง, หมู่ที่ 4 บ้านวังหมุ่น, หมู่ที่ 5 บ้านดง, หมู่ที่ 6 บ้านหม้อ, หมู่ที่ 7 บ้านร่องเกิด, หมู่ที่ 8 บ้านใหม่, หมู่ที่ 9 บ้านดงเหนือ, หมู่ที่ 10 บ้านน้ำหลง, หมู่ที่ 11 บ้านใหม่จอมแดง ซึ่งลักษณะพื้นที่ ร้อยละ 80 เป็นพื้นที่ทางการเกษตรกรรมมีความเป็นชนบทอยู่มาก ทำให้ประชาชนในตำบลมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ก็มีการประกอบอาชีพอื่นอยู่บ้าง เช่น ค้าขาย รับจ้าง รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอื่นๆ

เทศบาลตำบลสันโป่ง มีหน้าที่ให้บริการสาธารณะ สาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และยังถือว่าเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด รวมถึงผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเป็นคนในพื้นที่ทำให้ชาวบ้านเข้าถึงได้ง่ายกว่าข้าราชการส่วนกลาง ประชาชนจึงมีส่วนร่วม และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของของพื้นที่และองค์กร ทำให้มีส่วนสำคัญที่เทศบาลตำบลสันโป่งจะสามารถพัฒนาขับเคลื่อน และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องตามความต้องการอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำหนดแผนและนโยบายต่างๆในการบริหารงานของเทศบาล โดยจะเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม สาธารณูปโภค เช่นประปาเทศบาล การคมนาคม เช่นเส้นทางถนนเชื่อมหมู่บ้าน ระบบสารสนเทศ และสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเคลื่อนที่ และโครงสร้างพื้นฐาน

ให้เสมอทั่วถึงทุกพื้นที่ และมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมความเป็นอยู่และการเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับประโยชน์และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามโครงสร้างการบริหารงานที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนเป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เทศบาลต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งหลักใหญ่คือการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทุกด้าน ทั้งการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม พัฒนาการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และสามารถตอบสนองความต้องการประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด

จากบริบทดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่าเทศบาลตำบลสันโป่งมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตำบลสันโป่งอย่างไรและมากน้อยเพียงใด และผู้วิจัยยังต้องการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง รวมถึงแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง เพราะถ้าหากทราบถึงบทบาทและแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ที่สามารถตอบสนองความต้องการประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุดแล้วนั้น ย่อมจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น และการกำหนดนโยบายการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ สามารถให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจมากที่สุด

1.2 คำถามของการวิจัย

1. เทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร
2. การพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่อย่างไร
3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเข้ามาบทบาท การวางแผน แนวทางและกระบวนการในการพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาท ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดความพึงพอใจมากที่สุด

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนผู้ที่ได้รับการบริการในด้านต่างๆ ผู้นำชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแทนของผู้นำชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล และบุคลากรของเทศบาลตำบลสันโป่ง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบจัดกลุ่ม(Cluster Sampling) แต่ให้มีการกระจายตัวครอบคลุมทั่วทั้งตำบล และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 22 คน ดังนี้

(1) ฝ่ายการเมือง ประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเทศบาลตำบลสันโป่ง ซึ่งเป็นผู้ที่กำหนดและนํานโยบายของเทศบาลตำบลสันโป่งไปสู่การพัฒนา รวม 2 คน ประกอบด้วย

(1.1) นายกเทศมนตรี 1 คน

(1.2) ประธานสภาเทศบาลตำบล 1 คน

(2) ฝ่ายข้าราชการประจำ ประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเทศบาลตำบลสันโป่ง เนื่องจากเป็นผู้นํานโยบายการพัฒนาของผู้บริหาร นโยบายรัฐบาล ไปสู่การปฏิบัติหรือเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมภายใต้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด รวม 3 คน ประกอบด้วย

(2.1) ปลัดหรือรองปลัดเทศบาล 1 คน

(2.2) ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน

(2.3) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข 1 คน

(3) ฝ่ายผู้นำชุมชน ประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เป็นผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่มีเป็นทางการ เนื่องจากจำนวนผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่มีเป็นทางการในพื้นที่ที่จะศึกษานั้น มี

จำนวนมาก จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบจัดกลุ่ม(Cluster Sampling) ซึ่งประชากรตัวอย่างที่กำหนดนั้น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบโดยตรงในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง และผู้นำชุมชน เป็นผู้มีส่วนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง ไปสู่ประชาชนและผู้นำชุมชนนั้นเป็นถือเป็น ตัวแทนของประชาชนในตำบลสันโป่ง โดยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง รวม 17 คน ประกอบด้วย

(3.1) กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ ต.สันโป่ง	จำนวน	11 คน
(3.2) พระครูสัญญาบัตร เจ้าคณะตำบลสันโป่ง	จำนวน	1 รูป
(3.3) ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบล	จำนวน	1 คน
(3.4) ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล	จำนวน	1 คน
(3.5) ประธาน อสม. ตำบลสันโป่ง	จำนวน	1 คน
(3.6) ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน ตำบลสันโป่ง	จำนวน	1 คน
(3.7) ประธานกลุ่มเยาวชน ตำบลสันโป่ง	จำนวน	1 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเทศบาลตำบลสันโป่งมีพื้นที่ประมาณ 21.60 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,497 ไร่ มี หมู่บ้านในความรับผิดชอบ จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองอาบช้าง หมู่ที่ 2 บ้านป่า ตั่ว, หมู่ที่ 3 บ้านสันโป่ง, หมู่ที่ 4 บ้านวังหมื่น, หมู่ที่ 5 บ้านดง, หมู่ที่ 6 บ้านหม้อ, หมู่ที่ 7 บ้านร่องเกิด, หมู่ที่ 8 บ้านใหม่, หมู่ที่ 9 บ้านดงเหนือ, หมู่ที่ 10 บ้านน้ำหลง, และหมู่ที่ 11 บ้านใหม่จอมแดง

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดกับพื้นที่ตำบลจี้เหล็ก อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดกับพื้นที่ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดกับตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดกับตำบลห้วยทราย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน พ.ศ.2558 – เดือน กันยายน 2559 เนื่องจากมีการเปลี่ยนคณะผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันโป่ง ซึ่งเป็นการศึกษาบทบาทการพัฒนาของกลุ่มการเมืองเดิม ทำให้สามารถเห็นถึงบทบาทการพัฒนาได้อย่าง ชัดเจน และมีการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี และประกาศใช้แผนพัฒนาของเทศบาลตำบลสันโป่ง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทการพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำให้พื้นที่ตำบลสันโป่งได้รับการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น ทั้ง 3 ด้าน (การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคมและวัฒนธรรม) โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การจัดการตามแผน การกำกับติดตาม และการประเมินผล

ท้องถิ่น หมายถึง เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ และดูแลของเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้นำชุมชน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานสภาวัฒนธรรม ประธานผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มสตรีตำบลสันโป่ง ประธาน อสม.ตำบลสันโป่ง ประธานกลุ่มเยาวชนตำบลสันโป่ง ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานราชการ ลูกจ้างของเทศบาลตำบลสันโป่ง

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมให้ดีขึ้น หรือมีความก้าวหน้ามากขึ้น

- **การพัฒนาทางการเมือง** หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น และการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันโป่ง เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น, การเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอโครงการต่างๆ , การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล, การจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนทางการเมือง เป็นต้น

- **การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ** หมายถึง ประชาชนมีรายได้ต่อครัวเรือนสูงขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น เทศบาลตำบลสันโป่งมีการส่งเสริมและการฝึกอบรมทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม, การอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการพัฒนาอาชีพ, การสนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มอาชีพต่างๆ ในพื้นที่ เป็นต้น

- **การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม** หมายถึง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความสามัคคีกัน และประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นยังคงดำรงอยู่สืบไป เช่น เทศบาลตำบลสันโป่งดำเนินการบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม, มีการอนุรักษ์สืบสานประเพณีท้องถิ่น, การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น, การสนับสนุนให้ประชาชนมีกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น การสร้างพระธาตุ การบวชบรรพชาภาคฤดูร้อน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันโป่ง ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลสันโป่ง ในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ตรงตามความต้องการและให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. ผลของการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเพื่อการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของเทศบาลตำบลสันโป่งได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved